

СПЕЦІАЛІСТ І КАТЕГОРІЇ

Професійна компетентність

Кваліфікаційна категорія педагогічного працівника

1.ЗАГАЛЬНІ

Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності

Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність)

Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність)

Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети

Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність)

Здатність усвідомлювати свої професійні можливості та діяти лише в межах рівня професійної підготовленості, діяти на основі етичних міркувань (мотивів), доброчесності, соціальної відповідальності, поваги до різноманітності та мультикультурності (етична компетентність)

МОВНО-КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ

1.1.Здатність до спілкування державною мовою

Вільно спілкується державною мовою на професійному рівні. Використовує сучасну термінологію та систему понять: влучно застосовує інноваційні та позамовні засоби виразності мовлення; аргументовано та чітко відповідає на запитання учнів про різні аспекти навчального матеріалу.

1.2. Здатність забезпечувати навчання учнів іноземній мові та спілкуватися іноземною мовою у професійному колі (для вчителя іноземної мови)

Вчитель іноземної мови має рівень володіння іноземною мовою B2/C1 відповідно до глобальної шкали Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. Застосовує ефективні підходи і стратегії розвитку комунікативних вмінь учнів з іноземної мови.

1.3. Здатність формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння і навички учнів.

Використовувати мовні засоби для пояснення учням навчального матеріалу, застосовує мову та мовні засоби як інструмент мотивації до пізнання навколишнього світу.

2.ПРЕДМЕТНО-МЕТОДИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ

2.1.Здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів.

Знає законодавчі вимоги щодо змісту повної середньої загальної освіти відповідного рівня та форми організації освітнього процесу (Державні стандарти, типові освітні програми, модельні навчальні програми).

Демонструє академічні знання з освітньої галузі/навчального предмета/інтегрованого курсу і володіння методиками і технологіями моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів.

Здійснює результативну підготовку учнів до самостійного аналізу складних понять і термінів, самостійної пошукової діяльності та роботи із довідковими матеріалами, володіє інноваційними

	методиками моделювання змісту відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів.
	Використовує власні методичні прийоми та засоби моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів.
2.2.Здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей.	Демонструє власний педагогічний досвід щодо розвитку в учнів ключових компетентностей та умінь, спільних для всіх компетентностей, інноваційних підходів щодо їх застосування в нових умовах.
2.3.Здатність здійснювати інтегроване навчання.	Використовує міжпредметні зв'язки, інтеграцію змісту різних освітніх галузей у навчанні учнів.
2.4.Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методи і технології навчання.	Використовує власні методичні підходи до навчання засобами освітньої галузі/навчального предмета з урахуванням умов професійної діяльності та індивідуальних особливостей учнів.
2.5.Здатність розвивати в учнів критичне мислення.	Застосовує методику і технології розуміння учнями себе, своїх цінностей і потреб, усвідомлення маніпуляцій і реагування на них; формує і розвиває навички критичного мислення в учнів.
2.6.Здатність здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу.	Добирає відповідний інструментарій для проведення моніторингу результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу.
2.7.Здатність формувати ціннісні ставлення в учнів.	У процесі навчання формує в учнів ціннісні ставлення до суспільства і держави сім'ї і родини, природи, мистецтва і культури, до себе (до свого фізичного, психологічного, соціального «Я»), інших осіб.
	Використовує власні підходи та методичні прийоми формування та розвитку ціннісних ставлень в учнів.
3.ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ	
3.1.Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності.	Уміє використовувати цифрові пристрої, їх програмне забезпечення, цифрові сервіси та технології для організації освітнього процесу, професійного спілкування; опрацьовує основні типи даних (тексти, презентації, відео-та аудіоматеріали, електронні таблиці тощо); використовує цифрові сервіси та технології для професійного розвитку (курси, семінари, онлайн-тренінги тощо); уникає небезпек у інформаційному просторі, вміє перевірити надійність джерел і достовірність інформації в мережі Інтернет.
3.2.Здатність ефективно використовувати наявні та створювати нові електронні (цифрові) освітні ресурси.	Добирає, накопичує, впорядковує та використовує електронні (цифрові) освітні ресурси.
	Модифікує, комбінує, вдосконалює наявні електронні (цифрові) освітні ресурси, вносить до них зміни згідно з освітніми потребами учнів; особисто створює нові електронні (цифрові) освітні ресурси; здійснює захист відповідної інформації; надає учням доступ до електронних (цифрових) освітніх ресурсів.

3.3. Здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі.	Активно використовує безпечне електронне (цифрове) освітнє середовище для організації навчання, групової взаємодії проєктної, навчально-дослідницької, пошукової діяльності, інших форм навчання, а також для оцінювання результатів навчання учнів (з урахуванням їх індивідуальних особливостей та освітніх потреб).
5. ПСИХОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ	
4.1. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів.	Здійснює диференційоване навчання для забезпечення освітніх потреб учнів.
4.2. Здатність використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки.	Створює умови для формування позитивної самооцінки учнів.
4.3. Здатність формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність.	Створює умови для розвитку пізнавальної діяльності учнів.
4.4. Здатність формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває її частиною.	Пропонує учням форми діяльності, що допомагають їм розвивати навички активними слухання, розпізнавати свої емоції та емоції інших, виражати свої емоції.
6. ЕМОЦІЙНО-ЕТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ	
5.1. Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами.	Використовує методики, що сприяють засвоєнню правил поведінки та навичок, які сприяють особистому та суспільному благополуччю (керування власною поведінкою на особистісному рівні, навички соціалізації, здатність розуміти інших).
	Конструктивно реагує на стрес, володіє способами запобігання професійному вигоранню.
5.2. Здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу.	Використання позитивної невербальні емоційні маркери (рухи тіла, жести, міміка тощо), практики ненасильницької комунікації.
5.3. Здатність усвідомлювати і поціновувати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.	Спілкується, ураховуючи культурні та особистісні відмінності усіх учасників освітнього процесу, виявляючи розуміння та співпереживання; використовує методики, що формують в учнів усвідомлення важливості мирного співіснування людей, взаємозв'язку та взаємовпливу особистостей.
6. КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА	
6.1. Здатність до рівноправної та особистісно зорієнтованої взаємодії з учнями в освітньому процесі.	Застосовує в педагогічній діяльності навички координації та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів, підтримування їх прагнення до саморозвитку.
6.2. Здатність залучати батьків (законних опікунів) до освітнього процесу на засадах партнерства.	Надає консультативну та інформаційну підтримку батькам (законним представникам) щодо навчання і розвитку учнів.
6.3. Здатність працювати у команді із залученням фахівців, асистентів вчителів для надання додаткової підтримки особам з освітніми потребами.	Виявляє навички командної роботи з метою підтримки учнів (модерує групове обговорення, спільне прийняття рішень тощо)

7.ІКЛЮЗИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ

7.1. Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища.	Використовує інструменти забезпечення інклюзивного навчання; застосовує принципи і стратегії універсального дизайну та розумного пристосування для забезпечення доступності освітнього середовища.
7.2. Здатність до педагогічної підтримки осіб із особливими освітніми потребами.	Застосовує власні педагогічні прийоми роботи з особами з особливими освітніми потребами, розробляє завдання для їх оцінювання з урахуванням індивідуальних програм розвитку, індивідуальних навчальних планів.
7.3. Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.	Проектує матеріали, добирає засоби навчання з урахуванням індивідуальних особливостей та потреб кожного учня.

8.ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ

8.1. Здатність організувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу.	Застосовує під час організації освітнього процесу правила безпеки життєдіяльності, санітарні правила та норми, протиепідемічні правила, засади раціональної організації праці та відпочинку. Своєчасно розпізнає ознаки насильства, булінгу (цькування), здійснює заходи щодо запобігання та протидії насильству, булінгу (цькуванню)
8.2.Здатність здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни.	Організовує у взаємодії з учнями та іншими учасниками освітнього процесу просвітницько-навчальні заходи щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни.
8.3.Здатність формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя.	Планує та здійснює освітній процес з урахуванням засад здорового та безпечного способів життя. Популяризує здоровий та безпечний способи життя, формує стійкий інтерес і позитивну мотивацію учнів до особистої гігієни, фізичної активності і відпочинку, здорового харчування, запобігання шкідливим звичкам.
8.4. здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності.	Дотримується у професійній діяльності правил безпеки життєдіяльності, санітарно-гігієнічних вимог; володіє прийомами збереження особистого фізичного та психічного здоров'я під час професійної діяльності.
8.5. Здатність надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу.	Знає умови надання домедичної допомоги відповідно до законодавства; розпізнає зовнішні ознаки погіршення самопочуття людини; володіє прийомами та навичками надання домедичної допомоги у різних ситуаціях; надає домедичну допомогу учасникам освітнього процесу у випадку погіршення самопочуття, травмування тощо.

9.ПРОЄКТУВАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ

9.1. Здатність проєктувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів.	Організовує динамічне освітнє середовище, сприятливе для кожного учня, у відповідності до різних видів активності на навчальних заняттях.
---	---

10.ПРОГНОСТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ	
10.1. Прогностична компетентність.	Прогнозує різні варіанти розвитку навчального заняття та передбачає використання доцільних інноваційних методик технологій відповідно до навчальних ситуацій.
10.2. Здатність планувати освітній процес.	Удосконалює навчально-методичне забезпечення процесу вивчення навчального предмета.
11.ОРГАНІЗАЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ	
11.1. Здатність організувати процес навчання	Розвиває в учнів здатність розуміти свою роль активного учасника освітнього процесу, створює сприятливі умови для навчання та розвитку учнів із особливими освітніми потребами.
11.2. Здатність організувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів	Організовує навчальні заняття різних типів; застосовує різні види і форми навчально-пізнавальної діяльності учнів відповідно до їх дидактичних цілей, з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів; здійснює пошук нових, сучасних форм навчальної та пізнавальної діяльності учнів.
12.ОЦІНЮВАЛЬНО-АНАЛІТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ	
12.1.Здатність здійснювати оцінювання результатів навчання учнів.	Розробляє індивідуальні завдання для оцінювання з урахуванням результатів навчання учнів, їхніх освітніх потреб.
	Розробляє критерії формувального оцінювання результатів навчання учнів; урахує результати формувального та підсумкового оцінювання для визначення разом із учнями цілей навчання.
12.2.Здатність аналізувати результати навчання учнів.	Аналізує вплив різноманітних підходів і стратегій оцінювання на процес навчання учнів.
12.3.Здатність забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів	Застосовує інтерактивні методики і технології для здійснення самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів.
13.ІННОВАЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ	
13.1.Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі.	Диференційовано та індивідуалізовано застосовує методи наукового пізнання відповідно до пізнавальних інтересів і потреб учнів.
	Диференційовано та індивідуалізовано застосовує інноваційні форми, методи, прийоми, засоби навчання; визначає ефективність їх застосування в освітньому процесі для задоволення індивідуальних потреб учнів.
13.2.Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.	Аналізує різноманітні підходи до розв'язання проблем, визначає їхні переваги та ризики, застосовує різні джерела для пошуку додаткової інформації.
13.3. Здатність застосовувати різноманітні заходи щодо розв'язання проблем у педагогічній діяльності.	Демонструє відкритість до ідей та рішень усіх учасників освітнього процесу, готовність розглядати пропозиції та апробувати нові підходи.
13.4. Здатність до навчання впродовж життя.	Використовує практики взаємонавчання для підвищення фахової майстерності.
13.5. Здатність визначати умови та	Використовує практики взаємонавчання для

ресурси професійного розвитку впродовж життя	підвищення фахової майстерності.
13.6. Здатність взаємодіяти з іншими педагогічними працівниками на засадах партнерства та підтримки.	Обирає види, форми, програми та суб'єктів підвищення кваліфікації відповідно до власних професійних потреб.
14.РЕФЛЕКТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ	
14.1.Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійної потреби	Визначає відповідність власних професійних компетентностей чинним вимогам, сильні та слабкі сторони власної педагогічної діяльності, потребу у розвитку власних компетентностей (з урахуванням освітніх інновацій, індивідуальних потреб учнів).
	Відстежує динаміку та результати власної професійної діяльності відповідно до стратегічних та операційних цілей власного професійного розвитку, особливостей діяльності закладу.
15 ЗДАТНІСТЬ ДО НАВЧАННЯ ПРОТЯГОМ ЖИТТЯ	
Здатність до динамічної комбінації знань, способів мислення, поглядів, цінностей, навичок, умінь, інших особистих якостей, що визначає здатність вчителя успішно провадити професійну та подальшу навчальну діяльність.	Опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей.
Оцінювання за кваліметричною моделлю здійснюється особисто членами атестаційної комісії, які вивчають практичний досвід педагогічного працівника. Кожний фактор кваліметричної моделі оцінюється в діапазоні від 1 до 4., де: 1 – дуже погано; 2 – погано; 3 – добре; 4 – дуже добре. Для визначення результату потрібно: суму * 12 / 268 = рівень професійного розвитку педагогічного працівника кваліфікаційної категорії «спеціаліст другої категорії», де від 1 до 6 – НЕ дозволяє присвоїти (підтвердити) кваліфікаційну категорію. від 7 до 12 – дозволяє присвоїти (підтвердити) кваліфікаційну категорію. Число 260 вираховано добутком суми вимог до компетентностей і максимальної оцінки, тобто, 65 * 4 = 260	